

עלי חוסיין אפנה בן ה־10 ירד אל הכביש

עם כל הילדים - הוא זרק אבנים -

והחייל במכונית ירה ירייה קטלנית

ההתקורבן

עם מלאכותיים מתחכמים. אחת לשעה, ביום ובלילה. היו רופאי המחלקה מתכנני סים להתייעצות. חמישה ימים לאחר הפציי עה, ביום השני האחרון, גאל אותו המוות מחייצת שניכפו עליו.

הילדים יצאו

לשחק במילחמה

ב בוקרו של היום הגורלי החליטו עלי וחבריו, בני הכפר אבו־דיס, לשיחק במישחק חדש. הילדים שמעו בוודאי את מבוגרי הכפר מדברים, בזעם, על נסי יונם של היהודים להשתלט על המקומות הקדושים למוסלמים על הרי־הבית. אף שלא הבינו במה בדיוק מדובר, ידעו על הכיבוש, ועל ההתנגדות לו. הילדים החליטו לשחק במילחמה, בקרב בין מוסלמים ליהודים.

קבוצת־הילדים הקטנה, שבתוכה היה גם עלי אפנה, התרכזה בצומת הכביש ירד

ל מדינה כיתה, כימעת, התפללה ב־ שבוע האחרון על חייו של ילד ערבי בן עשר, שגס לאיטו בבית־החולים הדסה בירושלים.

עלי חוסיין אפנה, אחד משמונת ילדיו של פועל־בניין ערבי מן הכפר אבו־דיס שליד ירושלים היה, עד לפני שבוע, ילד אלמוני לחלוטין, אחד ממיליון הערבים החיים בשטחים המוחזקים.

אך בשעות־הבוקר של ה־17 במאוס, כאשר חגגו ילדי ישראל את חג־הפורים, הפכה ירייה בודדת של חייל צה"ל את עלי הקטן קורבן לאומי. בשעה 11 וחצי בבוקר אותו יום, הובא לחדר־המיון של בית־החולים הדסה, כשמצבו אנוש, אחרי ניתוח שנמשך כארבע וחצי שעות, הועבר עלי למחלקה לטיפול־נשימה נמרץ.

טובי הרופאים של בית־החולים, ומכ־ שירים רפואיים מן החדישים בעולם כולו, הופעלו על־מנת להחיותו בחיים. הוא שכב שבוע ימים ללא־הכרה, ללא קשר עם ה־ סביבה, כשפעולות גופו מבוצעות באמצע־

ההורים חוסיין וחלווה, ארבעת בניהם וארבע בנותיהם, מתגוררים בכפר אבו־דיס שבשערי ירד שלים, והיים משכרו של האב, העובד כפועל־בניין. בני המישפחה עדיין המומים מהאסון.

מישפחת אפנה

קיד הנמוך ביותר במיקצוע השיטות, בי ס־הכל מזה שנה. המינוי נכנס לחוקפו ב־25 בפברואר 1975 — 11 חודשים לפני פסק־הדין הגורלי. היא מכהנת גם כשופ־ טת בבית־המישפט העירוני, תפקיד נמוך עוד יותר.

לפניכן כיהנה רות אור, ששמה הקודם היה רות פוקס, כיועצת מישפטית של מישור־הקליטה. מעולם לא היתה לה פראקטיקה פרטית כעורכת־דין.

דרך לימודיה של הכימעת־צברית — היא נולדה בברלין לפני 45 שנה, שנתיים לפני עליית הנאצים לשלטון, ועלתה אר־ צה בגיל ארבע — היתה שיגרתית. בי 1949 סיימה את בית־הספר התיכון, עברה ללמוד באוניברסיטה. סיימה שם את לי־ מודי המישפטים ב־1955 ואת לימודיה בקרימינולוגיה ב־1967. יש לה ארבעה ילדים, כולם בנים, בעלה נמנה עם צוות מישור־הבריאות.

היא לא הסתפקה בזיכוי שמונת הקנאים הלאומיים, מתפללי הריהבית משורות ה־ ימין הקיצוני, שהובאו לפניו. בנמקה את פסק־דינה, העלתה על התורן דגל. היא קבעה כי היהודים זכאים להתפלל על הרי־ הבית, במיסגרת חופש־הדת.

"איוולת היא..."

ב כך הנחיתה השופטת סטירת־לחי על פניו של בית־המישפט העליון של המדינה. כי לפני שש שנים, בעיקבות תפילה דומה של פרובוקאטורים פוליטיים, קיבל המוסד העליון פסק־דין הנושא את הגושפקה האישית של נשיא בית־המיש־ פט, שישב בראש הרכב של חמישה שופ־ טים — הסמכות המישפטית העליונה.

"איוולת היא שלא לעשות את השבוע־ הגנפ", כתב אז השופט ויתקון בשם ה־ חמישה, "מה יעלה לנו מילוי בקשתם של העותרים בכוח־אדם, ומה השלכותיה של מזימה כזאת?" היו אלה מילים נבואות. אין זה רגיל לגבי שופט רס־מעלה כזה להשתמש במונח "מזימה". אין ספק ש־ הוא רצה לאותת בצורה החריפה ביותר לממשלה, שתיקה את העניין בידה. "ה־ מצב רגיש לנו, הרה־סכנות על רקע בין־ דתי, והמקום מועד לפורענות." קבע ויתקון: אל לסמכות המישפטית להתערב בעניין, החורג מן התחום המישפטי. אולם הפוליטיקאים, היושבים בממש־

לה, התחמקו מאחריות זו, כשם שהם נוהי גים להתחמק מכל עניין רגיש. העלול להזיק לקאריירה שלהם. הם התחבאו מאח־ רי בית־המישפט והרבנות. זו סיפקה לה אליבי דתי: ליהודי אסור להיכנס לקודש־ הקודשים. מאחר שאין לדעת היכן בדיוק היה מצוי קודש־הקודשים בהרי־הבית, אסור להתפלל שם בכל מקום שהוא.

את הסדק הראשון בחומה זו הבקיע הרב שלמה גורן, באחד ממסעות־צידי־ הפירסומת שלו. גורן, שתקע בשופט על הריהבית בתצלום מפורסם, כשהיה עדיין רב צבאי ראשי, טוען זה מכבר כי ניתן לקבוע שקודש־הקודשים לא יכול היה להי־ יות בחלקים מסויימים של הריהבית, ושם מותר להתפלל אחרי נקיטת אמצעי־ זהירות (נעילת נעלי־גומי, טבילה).

עד שבאה רות אור והציתה את הגפ־ רור, קפא הכל. שרידהות התחבא מאח־ רי הרבנות, וביקש ממנה חוות־דעת לשש התקנת תקנות, הרבנות קאאה, מכיוון ש־ הרב עובדיה יוסף החמיר באיסור התפילה, הרב גורן היה מוכן להתיר על־תנאי, ומר־ עצת־הרבנות פשוט דחתה את כל ה־ עניין. הערובה העיקרית לשקט סופקה על־ידי בית־המישפט.

סטירת לחי

ה שבוע, ימים מעטים לפני שהילד מאבו־דיס נפח את נשמתו, פסק בית־המישפט העליון שוב.

הוא לא יכול לבטל את פסק־דינו של השופטת רות אור, כי העירעור עליו קבור בינתיים בבית־המישפט המחוזי, ורק אחר־ רי ההכרעה שם יגיע, באחרית הימים, אל בית־המישפט העליון.

אולם השופטים העליונים השתמשו ב־ עתירה אחרת, שבה תבע תייר לאומני יהודי מצרפת את זכות־התפילה על הרי־ הבית, כדי לחוות דעתם על הפסק של רות אור באורח חד־משמעי. הם דחו את העתירה באופן מוחלט, ותוך כך הביי עו דיעה שהשמיטה את הקרקע מתחת לרגלי לי פסק־הדין של אור. ההלכה היהודית אוסרת את התפילה על הריהבית, קבעו השופטים, ועל כן אין לייחס חוס־לב למי שתובע להתפלל שם מטעמים דתיים.

היתה זו סטירת־לחי מישפטית, והפעם מלמעלה למטה. אך הנוק הנורא שנגרם שוב אינו ניתן לחיוקן.

הגפרור שהצית להבה

עולם אין דדעת.

ל מי היה מנבא, לפני שלושה חודשים, כי האשה השקטה היושבת בבית־ מישפט השלום הירושלמי תצית מדורה עזלמית, תביא למהומות שבהן ייפצעו עשר רות רבות וייהרג ילד, תהפוך נושא ראשי בכל כליה־התיקורת הערביים, תסעיר את העולם המוסלמי ממארוק ועד הפיליפינים, תביא לכינוס מועצת־הביטחון ותטיל את המדינה כולה לקלחת הרתיאסונות.

אולם רות אור עשתה את כל אלה. כאשר החליטה לפני חודשיים, ב־28 בי־ ינואר, לזכות שמונה צעירים יהודיים, שנאשמו בהפרת הסדר הציבורי על־ידי תפילה בהריהבית, היא הדליקה גפרור ליד מיטען עצום של חומר־נפץ.

אין ספק שאיך ידעה מה שהיא עושה, כי לפני שש שנים הוזהר השופט אלפרד ויתקון, מפני מעשה זה בדיוק.

היה דרוש לרות אור אומץ־לב רב מאד כדי להחליט כפי שהחליטה. כי ב־ ניגוד לאלפרד ויתקון, העומד על פיסגת המערכת המישפטית בארץ, נמצאת היא בתחתית המערכת. ייתכן שהיא השופטת הצוערת ביותר במדינה.

רות אור מכהנת כשופטת־שלום, התפ־